

S4 - 5.5, 7.37, 8.7, 8.18, 8.24 & 8.34

Övning (5.5). Förenkla $(\bar{u} + \bar{v}) \cdot ((\bar{u} + 2\bar{v}) \times (\bar{u} - 2\bar{v}))$

Lösning

$$= (\bar{u} + \bar{v}) \cdot \underbrace{(\bar{u} \times \bar{u})}_{=0} - 2\bar{u} \times \bar{v} + \underbrace{2\bar{v} \times \bar{u}}_{=-2\bar{u} \times \bar{v}} - \underbrace{4\bar{v} \times \bar{v}}_{=0} = -4\bar{u} \cdot \underbrace{(\bar{u} \times \bar{v})}_{\perp \bar{u}} - 4\bar{v} \cdot \underbrace{(\bar{u} \times \bar{v})}_{\perp \bar{v}} = 0$$

Övning (7.37). a) Vad menas med rangen av en matris?

b) Bestäm för alla $a \in \mathbb{R}$ rangen av:
$$\begin{pmatrix} 1 & -a & -2 & a \\ 2 & 0 & a & a \\ 3 & a & -a & a \end{pmatrix}$$

Lösning

a) Se boken

b) Rangén kan som mest vara tre (tre element/kolonn). Hur många oberoende kolonnvektorer har vi?

Radeliminera och räkna antalet pivotelement. Ser att första och sista kolonnen är linjärt oberoende. Alltså är rang ≥ 2 . OBS! Var uppmärksam vid division med a

$$\begin{pmatrix} 1 & -a & -2 & a \\ 2 & 0 & a & a \\ 3 & a & -a & a \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} 1 & -a & -2 & a \\ 0 & 2a & a+4 & -a \\ 0 & 0 & -3a-2 & 0 \end{pmatrix}$$
 Har tre pivotelement $\Leftrightarrow$ rang 3, men ej om $a = 0$ eller $3 - a - 2 = 0 \Leftrightarrow a = -2/3$, då är rang = 2.

Övning (8.7). Vid ortogonal projektion på linjen $2x = 2y = -z$ hamnar (x_1, x_2, x_3)

på (y_1, y_2, y_3) . Finn avbildningsmatrisen
$$\begin{pmatrix} y_1 \\ y_2 \\ y_3 \end{pmatrix} = A \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{pmatrix}$$

Lösning

Linjen $2x = 2y = -z$ kan ses som skärning mellan plan:

$$\begin{cases} 2x = 2y \\ 2y = -z \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2x - 2y = 0 \\ 2y + z = 0 \end{cases}$$

Sätt (t.ex) $z = t$ då är $y = 2y = -z = -t \Leftrightarrow y = -\frac{t}{2}$, $2x = -z = t \Leftrightarrow x = -\frac{t}{2}$, $(x, y, z) = t(-1/2, -1/2, 1)$. Linjen går genom origo.

Inför linjens riktningsvektor $\bar{v} = (-1/2, -1/2, 1)$. Välj en godtycklig punkt på linjen $P_1 : (y_1, y_2, y_3)$. Punkten som projiceras är $P_0 : (x_1, x_2, x_3)$. Origo, O ligger på linjen.

$$(y_1, y_2, y_3) = O\vec{P}_1 = \frac{O\vec{P}_0 \cdot \bar{v}}{\bar{v} \cdot \bar{v}} \bar{v} = \frac{1}{3} \left(\frac{x_1}{2} + \frac{x_1}{2} - x_3, \frac{x_1}{2} + \frac{x_2}{2} - x_3, -x_1 - x_2 + 2x_3 \right)$$

På matrisform:

$$\begin{pmatrix} y_1 \\ y_2 \\ y_3 \end{pmatrix} = \frac{1}{3} \begin{pmatrix} \frac{x_1}{2} + \frac{x_1}{2} - x_3 \\ \frac{x_1}{2} + \frac{x_2}{2} - x_3 \\ -x_1 - x_2 + 2x_3 \end{pmatrix} = \frac{1}{3} \underbrace{\begin{pmatrix} \frac{1}{2} & \frac{1}{2} & -1 \\ \frac{1}{2} & \frac{1}{2} & -1 \\ -1 & -1 & 2 \end{pmatrix}}_A \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{pmatrix}$$

Övning (8.24). Bestäm rangén för matrisen i 8.7.

Date: 2014-02-21.

Lösning

Ett, eftersom rangen är dimensionen för det som träffas, det är en linje, som har dimensionen ett.

Övning (8.18). $F : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$ linjär. Ange avbildningsmatris A för F om

$$(1, -2, 1) \rightarrow (0, 0, 0)$$

$$(1, 0, -1) \rightarrow (1, 0, -1)$$

$$(0, 1, 0) \rightarrow (0, 1, 0)$$

Lösning

$$A\bar{X} = Y$$

$$\bar{X} = \left(\begin{array}{c|c|c} \bar{u}_1 & \bar{u}_2 & \bar{u}_3 \\ \hline \end{array} \right), Y = \left(\begin{array}{c|c|c} \bar{v}_1 & \bar{v}_2 & \bar{v}_3 \\ \hline \end{array} \right)$$

$$A \underbrace{\left(\begin{array}{ccc} 1 & 1 & 0 \\ -2 & 0 & 1 \\ -1 & -1 & 0 \end{array} \right)}_{\bar{X}} = \underbrace{\left(\begin{array}{ccc} 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ 0 & -1 & 0 \end{array} \right)}_Y$$

$$A\bar{X} = Y \Leftrightarrow A \underbrace{\bar{X}\bar{X}^{-1}}_I = Y\bar{X}^{-1}, \text{ om } \bar{X}^{-1} \text{ existerar. Kontrollerar om } \bar{X} \text{ är inver-}$$

terbar:

$$\left(\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 1 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ -2 & 0 & 1 & 0 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 1 & 0 & 0 & 1 \end{array} \right) \sim \left(\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 0 & 0 & 1/2 & 0 & 1/2 \\ 0 & 1 & 0 & 1/2 & 0 & -1/2 \\ 0 & 0 & 1 & 1 & 1 & 1 \end{array} \right)$$

$$A = Y\bar{X}^{-1} = \begin{pmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ 0 & -1 & 0 \end{pmatrix} \frac{1}{2} \begin{pmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & -1 \\ 2 & 2 & 2 \end{pmatrix} = \frac{1}{2} \begin{pmatrix} 1 & 0 & -1 \\ 2 & 2 & 2 \\ -1 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

Alternativ lösning

(Kan användas om $\bar{X}$ ej är inverterbar.)

$$\text{Första kolonnen i } A: A \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix}$$

$$\text{Andra kolonnen i } A: A \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} \leftarrow \text{Fick i uppgiften}$$

$$\text{Tredje kolonnen i } A: \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix}$$

$$\text{För att få bilden av } \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix} \text{ skriver vi } \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix} = a \begin{pmatrix} 1 \\ -2 \\ 1 \end{pmatrix} + b \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ -1 \end{pmatrix} + c \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix}$$

Använda linjäriteten. $A \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix} = aA \begin{pmatrix} 1 \\ -2 \\ 1 \end{pmatrix} + bA \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ -1 \end{pmatrix} + cA \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} = a \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix} + b \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ -1 \end{pmatrix} + c \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix}$. Söker talen a , b , och c .

Genom att testa olika värden på a , b , och c fås $b = 1/2$, $a = 1/2$ och $c = 1$. (Kan också lösas genom att gaussa.)

Sätter in värdena på a , b , c ovan och får första kolonnen i A : $A \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1/2 \\ 1 \\ -1/2 \end{pmatrix}$

Bilden av $\begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix}$: $\begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix} = a \begin{pmatrix} 1 \\ -2 \\ 1 \end{pmatrix} + b \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ -1 \end{pmatrix} + c \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix}$: $a = 1/2$, $b = -1/2$, $c = 1$

Tredje kolonnen: $A \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix} = Aa \begin{pmatrix} 1 \\ -2 \\ 1 \end{pmatrix} + Ab \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ -1 \end{pmatrix} + Ac \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -1/2 \\ 1 \\ 1/2 \end{pmatrix}$

Övning (8.34). Den linjära avbildningen $\begin{cases} y_1 = \frac{1}{5}(3x_1 - 4x_2) \\ y_2 = \frac{1}{5}(-4x_1 - 3x_2) \end{cases}$ betyder spegling i en viss linje genom origo. Bestäm denna linje.

Lösning

En punkt på linjen speglar på sig själv.

Linjen l består av alla punkter som avbildas på sig själv, dvs. de punkter (x_1, x_2)

sådana att $\begin{cases} x_1 = \frac{1}{5}(3x_1 + 4x_2) \\ x_2 = \frac{1}{5}(-4x_1 - 3x_2) \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x_1 + 2x_2 = 0 \\ 0 = 0 \end{cases}$

Svar: Linjen har ekvationen $x_1 + 2x_2 = 0$.